

LEGE

cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special
al localităților din stînga Nistrului (Transnistria)

nr. 173-XVI din 22.07.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.101-103/478 din 29.07.2005

* * *

Notă: În textul actelor normative adoptate de Parlament:

cuvintele „limba moldovenească”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „limba de stat”, „limba oficială” și „limba maternă”, la orice formă gramaticală, în cazul în care se are în vedere limba de stat a Republicii Moldova, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare, conform Legii nr.52 din 16.03.2023, în vigoare 24.03.2023

Călăuzindu-se de prevederile [Constituției Republicii Moldova](#), în scopul întăririi unității poporului, restabilirii integrității teritoriale a statului, creării spațiilor juridic, economic, de apărare, social, vamal, umanitar și a altor spații unice, precum și al asigurării păcii civice, încrederii, înțelegerii reciproce și concordiei în societate, stabilității, securității și dezvoltării democratice a statului;

Bazîndu-se pe respectarea supremației legii, a drepturilor omului și minorităților naționale și fiind convins că reglementarea politică a problemei transnistrene poate fi realizată doar în baza unei soluții pașnice, care să excludă acțiunile militare și alte acțiuni de forță, precum și pe principiile democratizării și demilitarizării Transnistriei;

Sprijinindu-se pe eforturile colective depuse de comunitatea internațională în vederea realizării de către Republica Moldova a reintegrării sale teritoriale, a unității civice și a asigurării accesului întregii populații a țării la instituțiile democratice în vigoare;

Luînd în considerare necesitatea de a acorda populației Transnistriei asistență umanitară, politică, social-economică și juridică în vederea depășirii urmărilor conflictului, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.1. – (1) Întru realizarea politicii de reintegrare a Republicii Moldova, sprijinindu-se pe [Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.117-XVI din 10 iunie 2005](#), procesul de negocieri cu Transnistria se desfășoară în vederea atingerii scopurilor de democratizare și de demilitarizare a Transnistriei.

(2) După îndeplinirea condițiilor privind demilitarizarea, stipulate în [Hotărîrea Parlamentului nr.117-XVI din 10 iunie 2005](#), în special a celor referitoare la onorarea de către Federația Rusă a obligațiilor asumate la Summit-ul OSCE de la Istanbul (1999) privind evacuarea integrală, urgentă și transparentă a trupelor și armamentului de pe teritoriul Republicii Moldova, și după formarea, în Transnistria, a unui sistem al puterii alese în mod democratic, procesul de negocieri se desfășoară pentru elaborarea în comun și adoptarea Legii organice a Republicii Moldova cu privire la statutul juridic special al Transnistriei.

Art.2. – Drept bază pentru elaborarea și adoptarea Legii Republicii Moldova cu privire la statutul

juridic special al Transnistriei vor servi principalele prevederi ale prezentei legi.

Art.3. – (1) În componența Republicii Moldova se va constitui unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special Transnistria.

(2) Transnistria este parte componentă inalienabilă a Republicii Moldova și, în limita împuternicirilor stabilite de [Constituția](#) și alte legi ale Republicii Moldova, soluționează problemele date în competența ei.

(3) Pot intra în componența Transnistriei sau ieși din componența ei localitățile din stînga Nistrului în baza referendumurilor locale organizate în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Art.4. – (1) Organul reprezentativ al Transnistriei este Consiliul Suprem. Consiliul Suprem este organul suprem al puterii legislative al Transnistriei cu drept de a adopta legi de importanță locală și alte acte normative în limita competenței sale.

(2) Consiliul Suprem este ales în baza unor alegeri libere, transparente și democratice. Pregătirea și desfășurarea alegerilor în Consiliul Suprem al Transnistriei de legislatura I-a se vor face, cu acordul OSCE, de către Comisia Electorală Internațională sub mandatul OSCE, cu monitorizarea Consiliului Europei și în conformitate cu legislația Republicii Moldova. Temei pentru desfășurarea alegerilor libere și democratice îl constituie realizarea condițiilor privind democratizarea și demilitarizarea Transnistriei, adoptate prin [Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.117-XVI din 10 iunie 2005](#).

(3) Consiliul Suprem al Transnistriei adoptă Legea fundamentală a Transnistriei.

(4) Legea fundamentală a Transnistriei, modificările și completările operate în ea nu pot contraveni [Constituției Republicii Moldova](#).

(5) Împuternicirile Consiliului Suprem al Transnistriei, precum și funcțiile organului executiv al Transnistriei se stabilesc în baza procesului de negocieri în conformitate cu art.1 alin.(2) și art.4 alin.(2) din prezenta lege.

Art.5. – Judecătoriile, organele procuraturii, Direcția Serviciului de Informații și Securitate și Direcția Afacerilor Interne ale Transnistriei sînt părți componente ale sistemului unic de instanțe judecătorești și ale sistemului unic de organe de drept ale Republicii Moldova și își desfășoară activitatea de înfăptuire a justiției, de asigurare a ordinii de drept și a securității statului în baza legislației Republicii Moldova.

Art.6. – (1) Transnistria are simbolurile sale, care se aplică deopotrivă cu simbolurile Republicii Moldova.

(2) Limbile oficiale în Transnistria sînt limba română, în baza grafiei latine, limbile ucraineană și rusă. Republica Moldova garantează funcționarea și altor limbi pe teritoriul Transnistriei.

(3) În Transnistria, lucrările de secretariat și corespondența cu autoritățile publice ale Republicii Moldova, cu întreprinderile, cu organizațiile și cu instituțiile situate în afara Transnistriei se țin în limba română, în baza grafiei latine, și în limba rusă.

[Se constată desuetudinea textului „în baza grafiei latine” de la art.6 alin.(2) și (3) prin Legea nr.52 din 16.03.2023, în vigoare 24.03.2023]

Art.7. – Transnistria, în persoana puterilor ei legislativă și executivă și a organelor administrației locale, respectă pe teritoriul său [Constituția](#), alte legi și acte normative ale Republicii Moldova, îndeplinește programele naționale de dezvoltare social-economică și culturală.

Art.8. – Transnistria soluționează de sine stătător, în interesul întregii populații, problemele ce țin de dezvoltarea juridică, economică și socială date în competența ei de [Constituția](#) și de alte legi ale Republicii Moldova și de legislația Transnistriei.

Art.9. – Transnistria are dreptul să stabilească și să întrețină, în modul prevăzut de legislația Republicii Moldova, relații externe în domeniile economic, tehnico-științific și umanitar.

Art.10. – Pământul, apele, subsolul, regnul vegetal și cel animal, alte resurse naturale aflate pe teritoriul Transnistriei sînt proprietate a întregului popor al Republicii Moldova, constituind, totodată, baza economică a Transnistriei.

Art.11. – Delimitarea atribuțiilor între autoritățile publice centrale ale Republicii Moldova și autoritățile Transnistriei se va face în baza Legii Republicii Moldova cu privire la statutul juridic special al Transnistriei și în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Art.12. – Adoptarea Legii Republicii Moldova cu privire la statutul juridic special al Transnistriei va fi însoțită de adoptarea unui sistem de garanții interne care va fi format în baza procesului de negocieri, în conformitate cu art.1 alin.(2) și art.4 alin.(2) din prezenta lege.

Art.13. – Modificările și completările la prezenta lege se adoptă cu votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 22 iulie 2005.

Nr.173-XVI.